

PROGRAM WYCHOWAWCZY

w oparciu o uniwersalne wartości

„ ŻYJ W ZGODZIE ZE SOBĄ ”

*DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO
PRZEDSZKOLA W NOWEJ WSI LĘBORSKIEJ*

PROGRAM OPRACOWAŁY:

mgr Irena Michnik

mgr Izabela Champel

WSTĘP

Przedszkole, jako instytucja w większym stopniu wychowująca niż ucząca, przekazuje dzieciom przede wszystkim treści wychowawcze wplecione w rytm życia codziennego, zajęć, zabaw itp. Wyposaża „małego człowieka” w bagaż norm, zasad postępowania pomocnych w życiu przedszkolnym jak i późniejszym. Kształtuje zatem określone postawy moralne. Wartości to bardzo szczególny aspekt życia. Nie wystarczy wiedzieć, co jest dobre, a co złe. Trzeba to jeszcze głęboko odczuwać i trzeba mieć wolę życia według tych wartości.

Starałam się stworzyć ten program ze względu na potrzebę usystematyzowania pracy wychowawczej w przedszkolu. Spójny system wartości stanowić będzie treść wychowania w aspekcie podstawowym.

Niniejszy program powstał w trosce o wspomaganie rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci oraz kształtowania w nich zachowań społecznie akceptowanych. Służy on realizacji treści zawartych w programie wychowania przedszkolnego z zakresu edukacji moralno-społecznej i jest zgodny z podstawą programową MEN.

Bazę programową określają, według S. Wlazło, cztery fundamentalne wartości w wychowaniu przedszkolnym; tj: bezpieczeństwo, zdrowie, kultura bycia, współdziałanie w grupie rówieśniczej, wpajanie wartości moralnych.

Program będzie realizowany przez wszystkie nauczycielki grup przy współpracy z rodzicami. W celu lepszej realizacji tego programu odbędą się szkoleniowe rady pedagogiczne, spotkania nauczycieli z rodzicami, z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej, straży pożarnej, policji i innych, w celu poszerzenia wiedzy zawartej w programie.

Ewaluacja programu dokonana zostanie po roku pracy. Zostanie on aktualizowany bądź poszerzony o nowe problemy, w miarę potrzeb placówki.

1. Oczekiwania społeczności XXI wieku.

W ostatnich latach pojawiły się dwie tendencje, które w szczególny sposób podniosły poziom wyzwań związanych z wychowaniem dzieci: narastający materializm oraz przemoc w powszechnie dostępnych mediach. Dotyka to szczególnie rodzin, w których zaprzestano poświęcać czas i uwagę tradycyjnym rozrywkom, wartościom kulturalnym i duchowym. Wiele dzieci spędza swój wolny czas przed ekranem telewizora bądź komputera. Według badań przeprowadzonych na zlecenie Senatu RP statystyczne polskie dziecko spędza codziennie cztery godziny przed telewizorem. A telewizja, zwłaszcza komercyjna, serwuje dzieciom albo umysłową papkę, albo - co gorsza - wzorce, które są nie do przyjęcia. Nawet bajki są przesiąknięte przemocą, wulgaryzmami, negatywnymi wzorcami bohaterów. Małe dziecko nie potrafi odróżnić niestety fikcji od rzeczywistości. Zaczyna się znieczulać, przestaje reagować na czyjeś cierpienie, ból, krzywdę. A więc przemoc w mediach nie pozostaje bez wpływu na naszych najmłodszych. Filmy, programy telewizyjne, gry komputerowe, wideo - sankcjonują brak humanizmu i szacunku.

Myślę, że wychowawcy jako pierwsi mają za zadanie uświadamiać, że technologia i materializm to nie wszystko. Że istnieją wartości uniwersalne, ponadczasowe, i że tkwią w każdym człowieku.

A wkraczając w XXI wiek musimy wzmocnić wysiłki na rzecz edukacji naszych dzieci, a tym samym odwołać się do naszych nadziei i marzeń o lepszym świecie. Tak więc, istotą programu jest określenie najważniejszych zasad i środków rozwoju jednostki jako całości. Jak również to, że w procesie wychowania w duchu wartości dziecko jest postrzegane jako jednostka - odrębna osoba, która działa wraz z innymi, sobie równymi. Ujednolicenie całego procesu edukacyjnego i wychowawczego przyczynia się do rozwoju osobistego jednostki, a jednocześnie wytworzeniu się kultury moralnej całego społeczeństwa.

2. Analiza aktów prawnych.

Podstawą stworzenia tego programu są następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka
- Statut Przedszkola
- Ustawa o systemie oświaty
- Program wychowania i edukacji przedszkolnej
- Karta Nauczyciela

3. Misja przedszkola.

Edukacja przedszkolna to bardzo ważny etap w systemie oświaty i polityce społecznej większości krajów. Wiemy na pewno, bez zbytniego dowodzenia, że doświadczenia edukacyjne zdobywane w wieku przedszkolnym mają ogromny wpływ na przebieg edukacji szkolnej i późniejsze losy każdego człowieka.

Nadrzędnym celem wychowania przedszkolnego jest - *wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym.*

Priorytetem naszego przedszkola jest:

- Utrzymanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
- Wspomaganie indywidualnego rozwoju każdego dziecka.
- Tworzenie warunków do wielostronnego, intensywnego uczestnictwa dzieci w działaniu, przeżywaniu i poznawaniu otaczającego świata.
- Organizowanie różnorodnych sytuacji wychowawczo-edukacyjnych.
- Wdrażanie dzieci do bezpieczeństwa i umiejętności unikania zagrożeń.
- Utrzymanie prozdrowotnych warunków wychowania i nauczania stosownie do możliwości psychofizycznych wychowanków.
- Upowszechnianie wiedzy ekologicznej i kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska.
- Kształtowanie postawy patriotycznej, poprzez budzenie poczucia tożsamości narodowej i przynależności państwowej.
- Promowanie i wdrażanie uniwersalnego systemu wartości.

4. Sylwetka absolwenta przedszkola.

Dziecko kończąc edukację przedszkolną:

1. Ma poczucie własnej wartości.
2. Zna swoje prawa i obowiązki wynikające z Kodeksu Przedszkolaka i Konwencji Praw Dziecka.
3. Zna podstawowe normy społeczne.
4. Jest zainteresowane otaczającym światem.
5. Jest samodzielne i pomaga innym.

6. Jest tolerancyjne.
7. Dziecko rozumie i akceptuje uczucia swoje i innych.
8. Potrafi radzić sobie z problemami w miarę tego jak się one przejawiają.
9. Posiada odpowiedni zasób doświadczeń i umiejętności potrzebnych do dalszego rozwoju i edukacji.

5. Zadania przedszkola w aspekcie kształtowania podstawowych wartości moralnych.

Do podstawowych zadań placówki przedszkolnej w zakresie kształtowania podstawowych wartości życiowych należy:

- Stwarzanie dzieciom warunków do poznania samego siebie i swych mocnych stron oraz kształtowanie refleksyjnego patrzenia na siebie w relacjach z innymi.
- Pomaganie jednostce w myśleniu o różnych wartościach, oraz nad praktycznym zastosowaniem i wyrażaniem ich w odniesieniu do samego siebie, do innych ludzi, do całych społeczności i świata jako całości.
- Pogłębianie zrozumienia, motywacji i odpowiedzialności odnośnie do podejmowania pozytywnych decyzji osobistych i społecznych.
- Inspirowanie jednostek do poszukiwania własnych społecznych, moralnych i duchowych wartości, a także do pamiętania o praktycznych metodach ich zgłębiania i rozwoju.
- Zachęcanie wychowawców i opiekunów do traktowania edukacji jako sposobu formowania u wychowanków pewnej filozofii życiowej, ułatwiającej dojrzewanie, pełny rozwój i podejmowanie decyzji, aby potrafili się integrować ze społeczeństwem z ufnością.

6. Powinności opiekuna - wychowawcy, nauczyciela.

- Diagnozowanie potrzeb wychowanków w danej grupie przedszkolnej.
- Diagnozowanie sytuacji rodzinnej dziecka.
- Integrowanie grupy i dbałość o utrzymanie w niej dobrej atmosfery.
- Obserwowanie, notowanie i ocenianie zachowań dzieci.
- Organizowanie sytuacji wychowawczych np.: imprez okolicznościowych, wycieczek, wyjazdów do teatru, zajęć otwartych stwarzających możliwość integrowania grupy, kształtowania kultury osobistej, wdrażania do współdziałania, poszerzania doświadczeń.
- Utrzymywanie partnerskiej współpracy z rodzicami dzieci i wspieranie ich w wychowaniu

dzieci.

7. Metody i formy osiągania celów wychowawczych.

Do podstawowych metod stosowanych w pracy z małymi dziećmi przy wdrażaniu wartości moralnych należą:

- metoda zadaniowa (powierzenie konkretnych zadań swoim wychowankom)
- metoda modelowania (dawanie im dobrego przykładu)
- metoda sytuacyjna
- burza mózgów
- metody technik relaksacyjnych
- metody technik plastycznych (arteterapia)
- metody technik muzycznych (muzykoterapia)
- zabawa organizowana i spontaniczna;
- twórczość plastyczna i artystyczna dzieci;
- dobór i przybliżanie odpowiedniej literatury dziecięcej;
- organizacja imprez integracyjnych.

Z kolei do podstawowych form pracy dzieci zaliczamy:

- praca w małych grupach i zespołach;
- praca z całą grupą;
- praca indywidualna z dzieckiem.

8. Kodeks Przedszkolaka.

Dziecko ze względu na swoją niezaradność wymaga specjalnej ochrony i opieki. Ma ono niepowtarzalne prawo do życia, nazwiska, narodowości, do życia w rodzinie. Specjalne uprawnienia przyznane dziecku przez prawo mają mu zapewnić odpowiednie warunki życia, pełny rozwój jego osobowości, a także możliwość pozytywnej samorealizacji swojego losu.

Przedszkolak ma prawo:

- ✓ Posiadać i wyrażać swoje zdanie, swoje uczucia
- ✓ Uczestniczyć we wszystkich formach aktywności proponowanych przez przedszkole

- ✓ Przebywać w warunkach zapewniających bezpieczeństwo
- ✓ Zdobywać wiedzę i bawić się
- ✓ Do swojej prywatności, samotności i niezależności
- ✓ Do snu i wypoczynku
- ✓ Do nienaruszalności cielesnej
- ✓ Do zaspokojenia swoich potrzeb
- ✓ Do indywidualnego tempa rozwoju
- ✓ Do pomocy ze strony nauczyciela gdy tylko tego potrzebuje

Przedszkolak ma obowiązek:

- ✓ Stosować formy grzecznościowe w stosunku do kolegów i osób dorosłych
- ✓ Dbać o bezpieczeństwo swoje i kolegów
- ✓ Przestrzegać zasad obowiązujących w grupie
- ✓ Respektować polecenia nauczyciela
- ✓ Dbać o książki i zabawki
- ✓ Sprzątać zabawki po zakończonej zabawie
- ✓ Nieść pomoc rówieśnikom a szczególnie młodszym kolegom
- ✓ Wywiązywać się z powierzonych zadań
- ✓ Szanować własność innych
- ✓ Jasno okazywać co myśli i czuje.
- ✓ Szanować godność i wolność drugiej osoby

Opracowując „Kodeks postępowania”, musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są nagrody, pochwały oraz kary.

☺ Podstawowe formy nagradzania:

- -pochwała indywidualna
- -pochwała wobec grupy
- -pochwała przed rodzicami
- -udostępnienie atrakcyjnej zabawki
- -drobne nagrody rzeczowe w formie emblematów, znaczków i tp.

☹ Podstawowe formy karania:

- -upomnienie słowne indywidualne
- -upomnienie wobec grupy
- -poinformowanie rodziców o przewinieniu
- -odsunięcie od zabawy
- -zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji

☹ Przedszkolakowi nie wolno:

- Bić, popychać, wyrządzać krzywdy innym,
- .Przezywać innym,
- Wyśmiewać się z innych,
- Przeszkadzać innym w zabawie i pracy,
- Niszczyć pracę innych,
- Krzyczeć i hałasować,
- Biegać w sali zajęć,
- Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu.

9. Podstawowe cele programu.

Cele ogólne programu:

1. podejmowanie działań wspierających wszechstronny rozwój dziecka, wspomaganie dzieci zdolnych, niwelowanie trudności edukacyjnych,
2. kształtowanie umiejętności akceptowania siebie, rozpoznawania i wyrażania swoich uczuć, poszanowania drugiego człowieka.

Cele szczegółowe:

1. wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie i zdobywanie nowych doświadczeń,
2. kształtowanie podstawowych postaw moralnych: uczciwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności, życzliwości, prostoty, miłości, jedności, wolności, szczęścia, współdziałania, wolności– podstawowych wartości w życiu,
3. wdrażanie do umiejętności właściwego porozumiewania się, rozwiązywania problemów i świadomego podejmowania decyzji,

4. rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra i zła,
5. uświadamianie dzieciom o czyhających zagrożeniach, wdrażanie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo swoje i innych,
6. uświadomienie dziecku jego praw i obowiązków,
7. wzmacnianie poczucia wartości i budowanie pozytywnego obrazu samego siebie,
8. tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem.

10. Harmonogram działań, termin, formy realizacji, standardy osiągnięć dzieci.

Moduł I

1. Wartość: współdziałanie.

2. Czas realizacji: wrzesień, październik.

3. Tematyka okolicznościowa:

-pierwsze dni w przedszkolu, adaptacja dzieci trzyletnich i nowoprzybyłych do grup, uroczystość pasowania na przedszkolaka.

4. Formy realizacji:

-zawarcie kontraktów grupowych odnośnie właściwych zachowań w grupie rówieśniczej i konieczności jego respektowania, rozmowy, pogadanki,
-pomoc i opieka dzieci starszych nad młodszymi.

5. Standardy osiągnięć:

- unika kłótni, krzyku, przestrzega zasad i norm postępowania, rozumie konsekwencje ich łamania,
-ma świadomość potrzeby dzielenia się z innymi,
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych.

Moduł II

1. Wartość: pokora.

2. Czas realizacji: listopad.

3. Tematyka okolicznościowa:

Dzień Wszystkich Świętych

Dzień Niepodległości

4. Formy realizacji:

-odwiedzanie grobów na cmentarzu, uczczenie ich śmierci poprzez zapalenie zniczy,
- pogadanki na temat życia i śmierci, szczególnie w grupie dzieci sześcioletnich,
- przygotowanie na zajęciach wiązanki na groby, przynoszenie zniczy,
- rozmowy z dziećmi, odwiedziny w Jednostce Wojskowej, zapoznanie z symbolami narodowymi Polski (godło, flaga, hymn).

5. Standardy osiągnięć:

- wrażliwość, szacunek do tego co było i co jest obecnie, wzmacnianie więzi z rodziną poprzez udział w Zaduszkach,

- uświadomienie przynależności narodowej, rozumienie pojęć: ojczyzna, naród, godło, hymn

Moduł III

1. **Wartość:** pokój i jedność.

2. **Czas realizacji:** grudzień.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

Święta Bożego Narodzenia

4. **Formy realizacji:**

- wigilie grupowe (występy dzieci z programem artystycznym)
- przygotowywanie upominków dla najbliższych,
- zapoznanie z historią Bożego Narodzenia poprzez wspólne czytanie, i przeżywanie treści
- wykonanie bądź zbiórka drobnych upominków dla dzieci potrzebujących (dostarczenie ich do MOPS-u lub Domu Dziecka)

5. **Standardy osiągnięć:**

- wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany,
- odczuwa jedność ze społecznością przedszkolną, całym społeczeństwem,
- ma wyrozumiały i współczujący stosunek do innych dzieci,
- dostrzega i rozumie potrzeby innych

Moduł IV

1. **Wartość:** szacunek.

2. **Czas realizacji:** styczeń.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

Dzień Babci i Dziadka.

4. **Formy realizacji:**

- uroczyste obchody tych dni, wykonanie upominków dla Babci i Dziadka, zaproszeń na występy artystyczne wnuczków,
- występ artystyczny dzieci dla seniorów z Domu Pomocy Społecznej

5. **Standardy osiągnięć:**

- uwrażliwianie na potrzeby innych członków rodziny,
- spokojne i ciche zachowanie się podczas opieki nad osobą starszą np. babcią, dziadkiem...,
- uczestniczy w wypełnianiu drobnych obowiązków domowych

Moduł V

1. **Wartość:** tolerancja.

2. **Czas realizacji:** luty i marzec.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

miesiące wdrażania uczuć tolerancji wobec inności np.: dzieci niepełnosprawne, mające trudności w opanowaniu podstawowych umiejętności i wiadomości

4. **Formy realizacji**

- pogadanki, rozmowy, metody sytuacyjne, problemowe, czytanie opowiadań na dany temat, wyjazd

do przedszkola integracyjnego,
- praca wyrównawcza, korekcyjna i kompensacyjna.

5. Standardy osiągnięć:

-nie wyrządzanie nikomu krzywdy: nie wyzywa, nie wyśmiewa, nie przedrzeźnia i inne.

Moduł VI

1. **Wartość:** odpowiedzialność i uczciwość.

2. **Czas realizacji:** kwiecień.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

Dzień Ziemi, tygodniowy cykl zajęć z zakresu edukacji ekologicznej (występy artystyczne, teatryki, segregowanie śmieci, recykling i inne)

4. **Formy realizacji:**

czytanie odpowiednich utworów literackich, wierszy, udział w konkursach przedszkolnych i gminnych

5. **Standardy osiągnięć:**

-okazuje pomoc słabszym

-opiekuje się przyrodą w szerokim aspekcie

Moduł VII

1. **Wartość:** miłość.

2. **Czas realizacji:** maj i czerwiec.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

Dzień Matki

4. **Formy realizacji:**

-wykonanie zaproszeń na pokaz artystyczny,

-przygotowywanie prezentów dla Mam,

- przygotowywanie się do występu artystycznego,

- przeprowadzenie konkursu „ Grzeczny przedszkolak”.

5. **Standardy osiągnięć:**

-ma poczucie własnej wartości, wie, że jest kochane i akceptowane,

-posiada umiejętność wyrażania swoich uczuć w sposób zrozumiały dla innych,

-docenia trud i wysiłek matki włożony w opiekę i wychowanie nad nim.

Moduł VIII

1. **Wartość:** szczęście.

2. **Czas realizacji:** na bieżąco.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

Dzień Dziecka, urodziny wychowanków

4. **Formy realizacji:**

-uroczyste obchody tych świąt, stwarzanie odpowiedniej atmosfery, rozmowy z dziećmi, zajęcia artystyczne, relaksacyjne, swobodne,

-wykonanie drobnych niespodzianek w dowolnej formie dzieciom ubogim (dostarczenie do GOPS).

5. Standardy osiągnięć:

-nazywa pozytywne cechy charakteru: koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość

-zachowuje się właściwie w stosunku do swoich rówieśników.

11. Dodatkowe warunki realizacji programu

Sposoby realizacji programu

➤ w stosunku do dziecka:

Systematyczne oddziaływanie i kształtowanie postaw społecznych poprzez:

- * rozmowy i dyskusje;
- * rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia;
- * czytanie opowiadań związanych z zachowaniami społecznymi;
- * omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających konflikty społeczne;
- * stworzenie kodeksu właściwych zachowań współżycia w grupie oraz konieczności jego respektowania;
- * ustalenie środków zaradczych stosowanych przy nie respektowaniu ustalonych zasad.

➤ w stosunku do rodziców:

- * uświadomienie rodzicom konieczności ujednolicenia oddziaływań wychowawczych w domu i przedszkolu;
- * zapoznanie rodziców z programem wychowawczym przedszkola oraz zasadami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli;
- * zaopiniowanie programu wychowawczego przez rodziców;
- * udział rodziców w zebraniach, spotkaniach indywidualnych oraz zajęciach otwartych

➤ w stosunku do nauczycieli:

- * prowadzenie zajęć koleżeńskich;
- * wymiana koleżeńska w zakresie doświadczeń scenariusz zajęć;
- * integracja nauczycieli podczas przygotowywania zajęć i opracowywania kodeksu zachowań;
- * ujednolicenie oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli.

12. Ewaluacja.

W ewaluacji uwzględnia się odczucia wychowanków, opinie rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego.

Sposoby ewaluacji:

- ✓ Analiza dokumentów - dzienniki, plany miesięczne w poszczególnych grupach, sprawozdania.
- ✓ Arkusze obserwacji.
- ✓ Ankiety - kierowane do rodziców i nauczycieli.
- ✓ Ocena realizacji programu na końcowej radzie pedagogicznej.

13. Literatura.

1. Teresa Ogrodzińska(red), „ Nigdy nie jest za wcześnie - rozwój i edukacja małych dzieci”, Warszawa 2004r., Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego.
2. Program Wychowania i Edukacji Przedszkolnej „, Wesole Przedszkole”.
3. Statut Przedszkola w Nowej Wsi Lęborskiej.
4. Diane Tillman, Pilar Quera Colomina: „, Wychowanie w duchu wartości”, Warszawa 2004r., WSiP S.A.
5. Diane Tillman, Diana Hsu: „, Wchodzenie w świat”, Warszawa 2004r., WSiP S.A.
6. Jadwiga Walczyna: „,Kształtowanie postaw społeczno-moralnych dzieci w wieku przedszkolnym”, Warszawa 1978r., WSiP.
7. Wanda Woronowicz: „, Problemy edukacji refleksyjnej”, Koszalin 2000r., Wydawnictwo Uczelniane BWSH.
8. M.Garczak, E.Złowacka Jetter, M.Bojarska, M. Paris:„, Jak konstruować program wychowawczy szkoły ,” Kraków 2001r, wyd. Rubikon.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	s 2
2.	Oczekiwania społeczności XXI wieku.....	s 3
3.	Analiza aktów prawnych.....	s 3
4.	Misja Przedszkola.....	s 4
5.	Sylwetka absolwenta przedszkola.....	s 4
6.	Zadania przedszkola w aspekcie kształtowania podstawowych wartości moralnych.....	s 5
7.	Powinności opiekuna-wychowawcy, nauczyciela.....	s 5
8.	Metody i formy osiągnięcia celów wychowawczych.....	s 7
9.	Kodeks Przedszkolaka.....	s 7
10.	Podstawowe cele programu.....	s 8
11.	Harmonogram działań, termin, formy realizacji, standardy osiągnięć dzieci.....	s 9
12.	Dodatkowe warunki realizacji programu.....	s 12
13.	Ewaluacja.....	s 13
14.	Literatura.....	s 14